

Lærerveileder for DKS Vestfossen Kunstlaboratorium

“KUBATANA”

-en utstilling med afrikanske samtidskunstnere

OM UTSTILLINGEN:

Vestfossen Kunstlaboratorium har i 2019 gleden av å kunne presentere en mangfoldig hovedutstilling med afrikansk samtidskunst, kuratert av den London-baserte, norske galleristen Kristin Hjellegjerde. Hjellegjerde har i sin galleridrift jobbet tett med ulike kunstnere fra kontinentet, og Kubatana presenterer resultatet av hennes utforskning av og bekjentskap med den afrikanske kunstscenen. Utstillingen er en av de mest omfattende presentasjonene av afrikansk samtidskunst hittil vist i Skandinavia, og viser verk av 34 kunstnere fra 19 afrikanske land. Kunstnerne jobber innen et bredt spekter av medier og teknikker, og utforsker temaer som spenner fra en kolonial fortid, kollektive mytologier og personlige historier, til utfordringer knyttet til en ny politisk, økonomisk og sosial virkelighet i dagens Afrika. Slik gjenspeiler Kubatana den kulturelle rikdommen til et kontinent som huser et mangfold av trosretninger, språk og kulturer.

Afrikansk samtidskunst forstås vanligvis som kunst laget i den postkoloniale æraen av kunstnere på det Afrikanske kontinentet, eller av afrikanske kunstnere som har utvandret. Selv om det felles opphavsstedet ikke nødvendigvis danner noen fellesnevner for kunstneres praksis, søker de likevel ofte sammen i sosiale og faglige nettverk. Kubatana betyr ‘samhold’ på det Zimbabwiske stammespråket Shona, og begrepet gjenspeiler et rikt kulturelt felleskap som har vokst frem på det afrikanske kontinentet, i kjølvannet av at afrikansk kunst har etablert seg på det internasjonale kunstfeltet.

De siste 10-årenes raske vekst i det afrikanske samtidskunstfeltet, har ført til eksponentiell anerkjennelse på den globale kunstscenen. Fra å være et marginalisert segment i den vestlige kunsthistorien, har den afrikanske kunsten nå en tydelig visuell stemme som ikke lar seg definere kun

av geografisk og/eller kulturell tilhørighet. Siden starten av 90-tallet har aktører som jobber innen kunstfeltet fokusert på å utfordre gjeldende visuelle representasjoner og begrensende stereotyper knyttet til afrikansk kultur, og omfavne en større kulturell, historisk og estetisk fluiditet. Med performance, installasjon, video, maleri og skulptur inviterer Kubatana oss til å oppdage både nye kunstuttrykk og toneangivende aktører fra et vidtfaende og mangfoldig kontinent.

FORMIDLING OG DKS VED VKL:

Vestfossen Kunstlaboratorium ønsker å gi publikum et variert formidlingstilbud, tilrettelagt ulike aldersgrupper og kunnskapsnivåer, som vil berike og inspirere og tilføre nysgjerrighet for samtidskunsten selv og de temaene samtidskunstnerne diskuterer.

Formidling er en sentral del av Vestfossen Kunstlaboratoriums institusjonelle praksis og noe vi jobber kontinuerlig med utviklingen av. Vi tror på sammenhengen mellom kunst og samfunn, og på kunstens evne til å tydeliggjøre de strukturene det øvrige samfunnet er tuftet på.

På Vestfossen Kunstlaboratorium tar vi hvert år imot skoleklasser gjennom den kulturelle skolesekken i Øvre Eiker kommune. Tilbudet har primært vært rettet mot barne- og ungdomstrinnet. Fra og med 2014, på bakgrunn av bevilgninger fra Buskerud fylkeskommune, ble tilbudet også utvidet til elever i videregående opplæring, i hele fylket. Utstillingene på VKL skiftes hver sesong, og kunsten elevene får se vil derfor varierer fra år til år.

INTRODUKSJON TIL ÅRETS DKS:

Opplegget starter med en kort dialogbasert omvisning av 3-5 utvalgte verk. Målet er å motivere elevene til samtaler rundt kunstverkene og dermed lære mer om verdien av kreativ virksomhet og kunstneriske uttrykk.

Elevene får deretter tid til å utforske utstillingen på egenhånd, og skal da utføre en praktisk oppgave med utgangspunkt i kunstverkene.

Vi tror at møtet med samtidskunsten, og å ta denne som utgangspunkt for elevenes egen kreative arbeider, vil kunne bidra til høynet refleksjon rundt kunstens betydning i samfunnet og egen kreativ utfoldelse.

Avslutningsvis vil vi i plenum se på resultatene av elevenes arbeider.

OMVISNING:

Omvisningen tar utgangspunkt i noen grunnleggende premisser: at alle inntrykk mennesker utsettes for «leses» og at fortolkningsprosessen er avhengig av spesifikke «leseferdigheter» for et vellykket resultat. Som et redskap i utviklingen av disse ferdigheter låner vi kunsthistoriker Erwin Panofskys klassiske bildeanalyse:

BESKRIVELSE - Hva ser vi?

IDENTIFIKASJON - Hva er det vi ser?

FORTOLKNING - Hva betyr det vi ser?

Metoden kopierer hvordan vi faktisk orienterer oss i verden. Alle mennesker er derfor rustet, fra naturens side, til også å kunne «lese» kunst. Da kunstverket er fremmed i seg selv må vi velge å anvende det vi allerede kan på noe annet enn det vi forholder oss til i vårt daglige liv.

OPPGAVEN

Årets oppgave har vi kalt «Velg noe! Gjør noe!, Si noe!» og baserer seg på et Kunstprosjekt utført ved Östergötlands Lenstmuseum i samarbeid med Norrköpings kunstmuseum.

Som verktøy for oppgaven skal elevene bruke mobilkameraene sine.

Elevene skal velge et eller flere av verkene i samlingen og ta utgangspunkt i dette for sitt bilde. Elevene står fritt til å velge hvordan de gjør dette, men et av verkene fra årets utstilling skal være representert i bildet.

For å gjøre bildet til sitt eget må de gjøre noe med det. Dette kan gjøres i det bildet tas eller i redigeringsprogram i etterkant.

Ved å gjøre noe med bildet vil det også tilføres et nytt budskap. Hva vil elevene si om sin samtid? Hva er de opptatt av? Hva bryr de seg om? Er det noe som er urettferdig i verden? Har de en melding / oppfordring de vil dele med verden? Se på deler av utstillingen – hva sier kunsten om vår samtid? Tar den opp viktige temaer?

Elevene skal også gi sitt bilde en tittel og bildet skal lastes opp på egen Facebook-side tilknyttet opplegget og gjennomgås i plenum.

TIDSPLAN FOR GJENNOMFØRING:

20 min: Omvisning

5 min: Presentasjon av oppgaven

45 min: Oppleve utstillingen, ta bilder, laste opp på facebook.

20 min: Gjennomgang

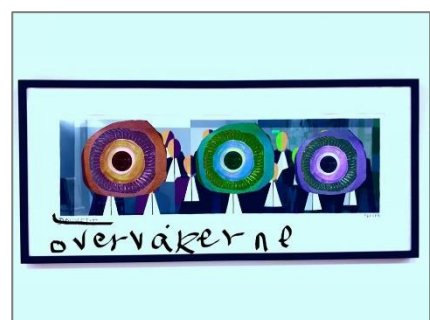
(Totalt: 90 minutter)

Eksempel på elevarbeid, DKS 2017

Eksempel på elevarbeid, DKS 2017

Eksempel på elevarbeid, DKS 2017

FORBEREDELSE TIL BESØKET:

Før elevene kommer kan det være fint å øve på å se på kunst, gjerne samtidskunst, - snakke om, analysere og lage en narrativ av det vi ser i et kunstverk.

Å se og lese kunst handler om å beskrive det vi ser, finne referanser til oss selv og fortolke det vi ser. Alle mennesker har denne ferdigheten da det er slik vi faktisk orienterer oss i verden – vi skanner omgivelsene, vurderer og analyserer. Da kunstverket er fremmed i seg selv trenger vi å øve oss på å se, uttrykke oss verbalt og ikke minst på å åpne opp for nye ny – vi må velge å anvende det vi allerede kan på noe annet enn det vi forholder oss til i vårt daglige liv.

Beskrivelse, identifikasjon og fortolkning er verktøy som til sammen utgjør en enkel metode, og som kan brukes av alle. Husk at i denne prosessen er ingenting feil.

Informasjon om årets hovedutstilling, KUBATANA, og de andre utstillingene finnes på vår hjemmeside: <http://www.vestfossen.com/no/utstillinger/arets-program>

For de lærerne som ønsker et verktøy for å lese og tolke samtidskunst: <http://kunstkultursenteret.no/sites/k/kunstkultursenteret.no/files/417025593.pdf>

Elevene skal bruke sine mobiltelefoner, og det kan være morsomt å bruke bilderedigerings-apper. Vi oppfordrer elevene til å laste ned, og gjøre seg litt kjent med appen på forhånd. Forslag til apper som kan lastes ned gratis: Prisma Photo Editor, PicLab, Adobe Photoshop Express, PicsArt m.fl.

LÆRERS ROLLE UNDER BESØKET

Vi setter stor pris på at du som lærer går igjennom forberedelsene på forhånd med elevene. Lærerne er ansvarlige for å følge opp elevene under hele besøket, og det er særlig viktig at dere følger med på elevene i utstillingsområdet, og bidrar til å støtte dem under den praktiske oppgaven. Din tilstedeværelse og ditt engasjement kan være avgjørende for at elevene skal få mest mulig ut av DKS-besøket på Vestfossen Kunstlaboratorium.

Vi ønsker deg og elevene dine velkommen til Vestfossen Kunstlaboratorium!

VESTFOSSEN
KUNSTLABORATORIUM